

KYRGYZSTAN

MOTOTURISTIKA: CENTRÁLNA ÁZIA 1. ČASŤ

★ **Centrálna Ázia ma láka už niekoľko rokov. Čítam cestopisy našich aj zahraničných cestovateľov, pozerám fotografie, videá a som rozhodnutý vyraziť. Ako si však čo najlepšie vychutnať nádherné scenérie vysokých priesmykov, ľudoprázdných hôr, hlbokých roklín, ľadovcov a vodopádov?**

Text: M. Špirko, M. Masničák, Foto: www.stvorkolky.sk

➤ Na tak dlhú expedíciu je 6 členov (zľava- Martin, Peter, Milan, Vlado, Matúš a Zdeno) relatívne veľký počet. Táto partia ľudí sa však už predtým zocellila pri viacerých akciách. Pravidelne jazdia do Maroka, Rumunska i na všetky slovenské zrazy.

vyhovuje, postupujeme rýchlo a do hodiny sedíme na štvorkolkách, ktoré prežili transport bez škrabanca. Ak chcete byť niekedy stredobodom pozornosti, určite sa vyberte so štvorkolkou do Kyrgyzstanu. Tu ich pravdepodobne ešte nikto nevidel a kolóna šiestich vzbudzovala doslova šialenstvo. Všetci si nás nатаčali na mobily, fotili, kričali a mávali na nás. Šoféri áut zastavujú hoci aj v križovatkách, trúbia, blikajú svetlami. Predavačky vybiehajú z predajní, policajti nevedia čo robiť, niektorí zdravia, iní salutujú a všetci mávajú ostošest. Taká výnimočná pozornosť poteší každého. My sme tu ale kvôli krásnej prírode a tak hneď poobede padáme z miliónového Biškeku na východ smer Tian-Shan a jazero Issyk-Kul, čo v preklade znamená Teplé jazero. Tristo kilometrov na juh jazera prekonávame bohužiaľ po asfalte, inej cesty niet. Ubytovanie v miestnom guest house je naozaj veľmi úbohej kvality, ale nemusíme

po tme stavať stany. Ráno po zistení, že teplota jazera nekorešponduje s jeho názvom, pokračujeme na východ. Zhruba po hodinke jazdy odbočujeme z hlavnej cesty. Konečne poriadny terén, adrenalin, výhľady! Náš prvý priesmyk Tosor pass sa týči do výšky 3980 m n. m. Je to cítiť, vzduch je redší a dýchame rýchlejšie, preto sa dlho nezdržujeme a po fotení pokračujeme ďalej až do mestečka Naryn. To je východiskovým bodom mnohých turistických trás ktoré vedú cez pohorie Tian-Shan. Horské priesmyky, hlboké tiesňavy, ľadovce, nádherné jazerá, vodopády, i dravá rieka Naryn, to sú miesta, ktoré lákajú turistov. My do mesta prichádzame večer a bez problémov sa ubytujeme v jurtách v centre mesta. Na večeru máme baraní šašlik a teplé pivo - v ponuke nič iné nie je. V areáli sú aj sprchy a tak po očiste ideme spať. Denný režim počas celej expedície vyzeral nasledovne: vstávame

na budík o 7. hodine miestneho času (posun oproti SR je 6 hodín), nasleduje hygiena, raňajky a medzi 8. a 9. hodinou vyrážame. Jazdíme až do súmraku a vtedy rozhodujeme či spíme v stane, v hoteli, alebo v domácom. Cez deň sa jedením nezdržujeme, zastavujeme len na tankovanie, toaletu a samozrejme na fotenie. Priebežne dopĺňame tekutiny a zjeme nejakú energetickú tyčinku. Vďaka tomu napredujeme celkom rýchlo - priemerne okolo 300 km za deň. Pritom stále stúpame a klesáme v priesmykoch po šotolinových a kamenistých cestách. Na tretí deň sa presúvame po úplne novej asfaltke smerom k pohoriu Tian-Shan, ale už po hodine z nej schádzame na starú obchodnú cestu vedúcu k hranici s Čínou. Zastavujeme pri veľkej kamennej stavbe Tash-Rabat, ktorá od 15. storočia slúžila ako miesto odpočinku cestujúcich. Údolím rieky Kara-Suu pokračujeme na juh aby sme sa pri dedine

➤ Kyrgyzstan, s normovaným, ale menej používaným názvom Kirgizsko, je krajina vysokých hôr, ľadovcových riek, hlbokých roklín, zelených pastvísk a krásnych koní. Napriek veľkej rozlohe má iba 5,6 milióna obyvateľov.

Partia nadšencov okolo Martina Špirka, ktorý sa živí predajom a servisovaním štvorkoliek v tom má už dávno jasno. Bolo však potrebné nájsť odpoveď na otázku ako bezpečne, relatívne rýchlo a pohodlne prepraví štvorkolky do 6000 km vzdialeného Kyrgyzstanu. Nie je to vôbec jednoduché, ale s obrovskou pomocou priateľa z Poľska, ktorý navštevuje centrálnu Áziu na motocykli už niekoľko rokov, sa to nakoniec podarilo. Náročnú prepravu štvorkoliek zabezpečila špedičná firma z Litvy a šesť členov expedície letelo za nimi o mesiac neskôr.

nám odporučal priateľ z Poľska. S tureckou nízkonákladovou spoločnosťou Pegasus nám však polovica batožiny nedorazila. Super, dobrý začiatok! Niektorí si musia kúpiť najnutnejšie veci. Ale kde? Biškek je moderné mesto v ruskom štýle s mramorovými budovami a bulvármi. Centrum tvorí námestie Ala-Too, s vojenským pamätníkom, pri ktorom sa každú hodinu mení stráž. Okrem obľudnej sochy Lenina sa neďaleko budovy parlamentu nachádza veľký bazar Osh. Tak veľké trhovisko ešte nikto z nás nevidel. Kúpíte tu všetko od hrdzavej podkovy pre koňa až po luxusné auto. Tri dni čakania na štvorkolky sme využili na prechádzky po meste spojené s nakupovaním. Na požičanom aute vyrážame

aj na aklimatizačnú túru v národnom parku Ala-Archa, vzdialenom 40 kilometrov. Už prvé pohľady na miestne hory, ktoré veľmi pripomínajú naše Tatry, sú úchvatné. Večer sa dozvedáme fantastickú správu - štvorkolky dorazili do colného skladu v Biškeku a už sú aj colne odbavené! Neuveriteľná usilovnosť kirgizských colníkov - v sobotu o 23. hodine!!! Štvrtý deň - v nedeľu pred obedom prišiel očakávaný telefonát - prídte si pre štvorkolky! Okamžite štartujeme do colného skladu na druhej strane mesta. Jazdíme opatrne, ale napriek tomu je to poriadne relý, keďže na cestách nie sú žiadne čiar. Jednoducho na ceste je toľko áut, motoriek a bicyklov vedľa seba, koľko sa ich tam zmestí. Nám to

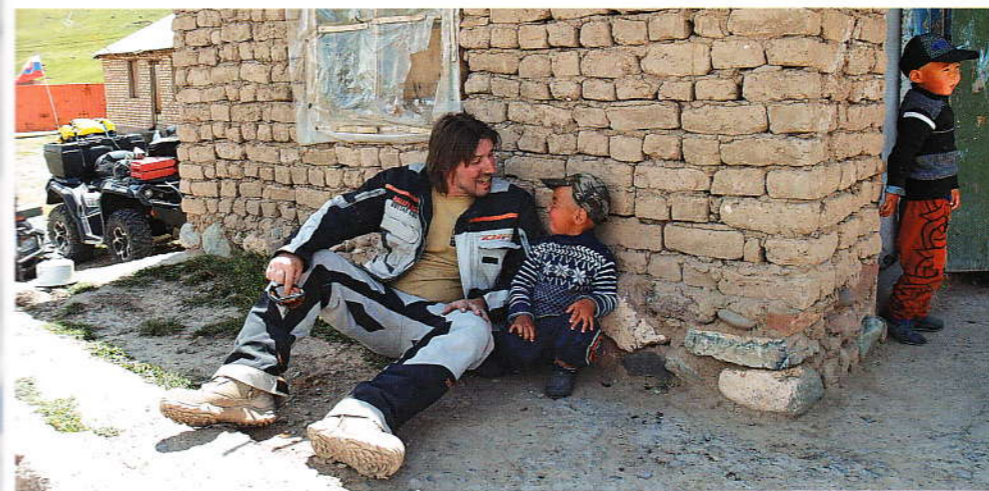
➤ Slovenský cyklista Rudo, ktorý bol v čase našej návštevy na polročnej ceste do Číny, je kapitola sama o sebe.

V pozadí pohorie Tian-Shan (v doslovnom preklade Nebeské hory) na hraniciach s Čínou. Najvyšším vrchom horskej sústavy dlhej 2500 km je Štít víťazstva - Pik Pobedy 7439 m n. m.

Ak-bejit mohli zvrtnúť na sever. Smerom k osade Baetovo sa prechádzame cez dva úžasné priesmyky: Kulak-Asuu (3390 m) a Beurailu (3262 m). Scenériu dopĺňajú obrovské skaly žiariace červenou farbou zapadajúceho slnka. V osade Ak-Tal prvýkrát tankujeme 80 oktánový benzín z vedra. Cestou k jazeru Son-Kul, kde plánujeme spať, nás čaká ešte jeden priesmyk - Moldo-Ashuu pass v nadmorskej výške 3243 m - doteraz ten najkrajší. Na vrchole s prekvapením stretáme slovenského cyklistu Ruda, ktorý ide opačným smerom. Pokecáme, dáme mu nejaké jedlo, pivo a lúčime sa. Vtedy netušíme, že sa ešte stretneme. Tesne pred západom slnka prichádzame k jazeru Son-Kul. Ubytovanie nájdeme u miestnych nomádov. V Kyrgyzstane je veľa pastierskych rodín s tradičným spôsobom života. Milí, jednoduchí ľudia nám okamžite pripravia jurtu a my padáme od únavy do ríše snov. Niet divu, že ráno je okolo nuly, veď jazero leží v nadmorskej výške 3016 metrov. Začína sa prejavovať aj výšková nemoc. Nechutí nám

jesť a bolí nás hlava. Našťastie to netrvá dlho. Spôčiatku pomáha zásoba slivovice. Aj keď to nepreháňame, za pár dní nám ani oveľa vyššie priesmyky nerobia problémy. Cestou cez priesmyk Moldo-Asuu stretáme nešťastného cyklistu Ruda s roztrhaným plášťom, bohužiaľ jeho posledným. Najbližšie si ho môže kúpiť v Kazarmane vzdialenom cca 120 km. Údajne mu to bude trvať cca 4 dni stopom. Keďže tam mierime aj my, nakladáme Ruda, bicykel a všetku bagáž na štvorkolky a ideme ďalej. Cestou do Kazarmanu ešte prekonávame dlhý priesmyk Kara-Koo (2620 m) s nádhernými fotogenickými výhľadmi. V zmiešanom obchode nachádza Rudo medzi uhorkami a pivom zapadnutú pneumatiku, ale berieme ho ešte so sebou cca 40 kilometrov za mesto pod priesmyk Kugart pass, kde bivakujeme. Stany rozkladáme na lúke plnej marišky, ktorá tu na divoko rastie všade. Spalo sa nám výborne :-). Ráno brodíme riekou a pokračujeme na priesmyk. Je nádherný, dlhý, úžasný. Kugart pass s výškou 3036 m n. m.

nepatrí medzi najvyššie na našej ceste, ale určite medzi najkrajšie. Nazvali sme ho Orlí priesmyk, podľa dravcov krúžiacich nad údolím. Ruda nechávame na vrchole a my schádzame do mesta Jalal-abad, ležiaceho na hranici s Uzbekistanom. V prestávke si dávame melón, ktorý v 40-stupňových horúčavách príjemne osvieži. Čaká nás ešte 60 asfaltových, nudných a horúcich kilometrov do druhého najväčšieho mesta Kyrgyzstanu Oš. Na „umývačke“ áut čistíme štvorkolky od prachu a ubytujeme sa v hoteli blízko centra. Po sprche vyrážame do mesta na slávny bazár a na večeru. Zrazu telefón - volá Rudo. Kde ste? pýta sa. Večeriame v meste Oš. OK, prídeme o chvíľu za vami, práve som dorazil. Skoro sme odpadli. Ako mohol na bicykli tak rýchlo doraziť až do Ošu? Odpoveď prišla o chvíľu aj s Rudom - zobral som si z Jalalabadu maršrutku. Sú to väčšinou staré 9-miestne dodávky, fungujúce podobne ako u nás MHD s tým rozdielom, že štartujú až keď sú vyťažené do posledného miesta. Po niekoľkých pivách na terase hotela, keď sa o 22. hodine vypla elektrina (kvôli úsporám energie) ideme aj my do depa. Spíme ako v bavlnke aj napriek mravcom, ktorých máme plné izby. Vstávame dohryzení, a v miestnom obchode dokupujeme potraviny na ďalšie dni a vyrážame smer Sary Tash.

Do Tadžikistanu sa s našimi cestovateľmi vyberieme už v budúcom čísle. Ďalšie nádherné fotografie z ich cesty do centrálnej Ázie nájdete na www.stvorkolky.sk

Jazero Son-Kul s rozlohou asi 270 km² je najväčšie sladkovodné jazero v Kyrgyzstane. V jeho okolí sú rozsiahle pastviská, ktoré sú na obzore lemované vysokými zasneženými štítmi Tian-Shanu.

LS2 HELMETS

WWW.LS2.SK

LS2 SHADOW FF370
Moderní aerodynamická výklopná polykarbonátová helma s odklápěcí bradovou částí pro silniční motocykly, skútry a čtyřkolky.

- Účinný ventilační systém
- Plexi má úpravu proti poškrábání, je kompatibilní s Pinlockem a lze jej snadno vyměnit bez použití nářadí
- Vnitřní výsuvná sluneční clona
- Kovové zámky výklopné brady
- Zapínání kvalitní rychloponou
- Vyjímatelný pratelný interiér
- Příprava pro Bluetooth komunikátor
- Výrazné reflexní barevné provedení

135 EUR* včetně DPH

*Cena se může měnit v závislosti na aktuálním kurzu EURO / CZK.

HLEDÁME NOVÉ PRODEJCE

Oficiální dovozce helem LS2 do ČR a SR:
ASP Group s.r.o., Náměstí 13, 267 53 Žebrák
Tel.: +420 311 577 222 E-mail: info@aspgroup.cz
Web: www.aspgroup.cz E-shop: www.aspsshop.cz